

Агенција за просторно планирање и урбанизам Републике Србије огласила је рани јавни увид поводом израде Просторног плана подручја посебне намене рударско-металуршког комплекса Чукару Пеки и Малка Голаја, којим се планира даљи развој рударске производње на подручју Борског и Зајечарског округа.

Како пише Екапија, документ, који ће бити на јавном увиду до 3. августа, предвиђа изградњу новог рудника, нове топионице, пратеће инфраструктуре, али и успостављање зона у којима би, уколико стручне анализе покажу да није могуће обезбедити безбедне услове за живот, могло доћи до пресељења становништва.

План, чији је наручилац компанија Србија Зиђин Копер (Србија Зијин Цоппер), обухвата око 126 квадратних километара на територији градова Бора и Зајечара. На подручју Бора у обухвату су целе катастарске општине Слатина, Метовница, Доња Бела Река и Оштрељ, као и делови катастарских општина Шарбановац и Брестовац. На територији Зајечара обухваћени су цела катастарска општина Николичево и део катастарске општине Звездан.

План предвиђа развој три кључне целине: подземног рудника Чукару Пеки (Доње лежиште), новог рудника бакра и злата Малка Голаја код Зајечара и нове металуршке топионице на подручју Бора, као и инфраструктурне коридоре који ће повезивати ова постројења.

Планирани развој дефинисан је до 2050. године, док је прва фаза реализације предвиђена до 2035.

Једна од новина јесте планирана изградња нове топионице капацитета до 400.000 тона анодног и катодног бакра годишње.

Нова топионица требало би да прерађује концентрате из рудника Чукару Пеки, будућег рудника Малка Голаја, као и концентрате компаније Србија Зијин Цоппер. У оквиру комплекса планирани су и погони за производњу сумпорне киселине, системи за пречишћавање гасова и пратећа енергетска и комунална инфраструктура.

Документ наводи да би она била изграђена на новој локацији на територији Бора, ван постојећег урбаног језгра, чиме би се створили услови за постепено измештање постојећих топионичких капацитета из центра града.

Као разлози наводе се смањење индустријског оптерећења урбаног подручја, унапређење квалитета ваздуха и модернизација металуршке производње. Коначна локација биће одређена кроз нацрт просторног плана.

План први пут обухвата и развој рудника Малка Голаја, административно на територији града Зајечара. Према документацији, налазиште поседује значајан потенцијал бакра и злата и биће функционално повезано са рударским системом Бора и будућом топионицом. Предвиђена је изградња рударских објеката, одлагалишта, инфраструктурних коридора и пратећих садржаја.

Део документа тиче се зоне непосредног и посредног утицаја рударских активности. У тим подручјима биће, како се наводи, успостављен посебан режим мониторинга због могућег слегања земљишта, утицаја на подземне воде, ваздух, земљиште, као и због буке и прашине. Планска решења за ову зону могу представљати основ за утврђивање јавног интереса и решавање имовинско-правних односа, укључујући и пресељење становништва, али, како се наводи, искључиво у случајевима када стручне анализе и законом прописане процедуре потврде да није могуће обезбедити прихватљиве услове за живот или безбедност.

Документ предвиђа да у деловима који буду одређени као зона „претежне рударске намене“ неће бити дозвољена изградња нових објеката, већ само одржавање постојећих до евентуалног пресељења. У зонама означеним као „потенцијална намена“ за сада неће бити ограничења градње, а евентуалне измене режима коришћења простора зависиће од резултата мониторинга током експлоатације.

За Доње лежиште рудника Чукару Пеки предвиђен је континуирани геотехнички мониторинг због могућег слегања терена. Уколико анализе покажу да би експлоатација могла да угрози део државног пута Бор-Зајечар, план предвиђа његово превентивно измештање, уз успостављање заштитних зона, сигнализације и система сталног праћења.

Носилац израде плана је Агенција за просторно планирање и урбанизам Републике Србије, док је обрађивач планског документа Институт за архитектуру и урбанизам Србије.

Грађани, привреда и друге заинтересоване стране примедбе и сугестије на план могу доставити Агенцији за просторно планирање и урбанизам Републике Србије до 3. августа, а оне, како се наводи у документацији, могу утицати на коначна планска решења.

(Данас, е-капија)